

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.5.2017 r.
COM(2017) 291 final

ANNEX 2

ZAŁĄCZNIK

do

**DOKUMENTU OTWIERAJĄCEGO DEBATĘ
W SPRAWIE POGLĘBIENIA UNII GOSPODARCZEJ I WALUTOWEJ**

Załącznik 2. Zestaw narzędzi unii gospodarczej i walutowej

Na podstawie doświadczeń zdobytych w okresie kryzysu, począwszy od 2010 r., znacznie zmieniono i wzmocniono zestaw narzędzi, jakimi dysponuje unia gospodarcza i walutowa. Poczyniono postępy w czterech obszarach:

Obecny zestaw narzędzi unii gospodarczej i walutowej

Źródło: Komisja Europejska

W szczytowym momencie kryzysu w latach 2011–2013 i wkrótce po nim podjęto istotne działania mające na celu ochronę integralności strefy euro i konsolidację jej struktury:

- Wprowadzono nowe przepisy w celu poprawy koordynacji polityki gospodarczej i budżetowej oraz zapewnienia, aby były one szerzej dyskutowane na szczeblu krajowym i europejskim. W tym celu wprowadzono roczny cykl decyzyjny – europejski semestr – aby lepiej dostosowywać priorytety unijne i krajowe dzięki ściślejszemu monitorowaniu i wytycznym politycznym. Reguły fiskalne UE, zapisane w tak zwanym pakcie stabilności i wzrostu, zostały uzupełnione dwoma pakietami rozporządzeń – „sześciopakiem” i „dwupakiem” – oraz międzyrządowym Traktatem o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej, zawierającym „pakt fiskalny”. Środki te pomogły zapewnić ściślejszy nadzór nad budżetami krajowymi, ustanowić zdrowsze ramy budżetowe oraz zwrócić większą uwagę na poziomy zadłużenia. Wprowadziły one również nową procedurę – procedurę dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Pomaga ona wykryć i korygować niekorzystne tendencje gospodarcze, zanim się urzeczywistnią.
- Podjęto szereg inicjatyw, aby stworzyć bezpieczniejszy sektor finansowy w ramach jednolitego rynku. Inicjatywy te stanowią „jednolity zbiór przepisów” dla wszystkich uczestników rynków finansowych w państwach członkowskich UE. Celem tego jednolitego zbioru przepisów jest zapewnienie jednego zestawu zharmonizowanych norm ostrożnościowych, które muszą być przestrzegane przez instytucje w całej UE. Jednolity

zbiór przepisów stanowi też fundament „unii bankowej”. Członkami unii bankowej są państwa strefy euro, ale przyłączyć się do niej mogą także państwa spoza tego obszaru. W ramach unii bankowej przeniesiono na poziom UE odpowiedzialność za nadzór nad dużymi i transgranicznymi bankami w UE oraz za ich restrukturyzację i uporządkowaną likwidację. W tym celu stworzono Jednolity Mechanizm Nadzorczy oraz jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Zharmonizowano podstawowe zasady ubezpieczania depozytów we wszystkich państwach członkowskich, tak aby każdy depozyt był teraz w pełni chroniony do kwoty 100 000 euro.

- Utworzono specjalne fundusze ratunkowe, aby udzielać pomocy finansowej państwom członkowskim, które nie mogły już pożyczać na rynkach finansowych. Na początku pomoc ta miała charakter tymczasowy i była przekazywana za pośrednictwem europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej i Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej. Obecnie działający fundusz kryzysowy – Europejski Mechanizm Stabilności (EMS) – ma już charakter stałego mechanizmu, a jego łączna zdolność udzielania pożyczek wynosi 500 mld euro.

Od momentu objęcia mandatu przez obecną Komisję w listopadzie 2014 r., a w szczególności po publikacji sprawozdania pięciu przewodniczących w czerwcu 2015 r. podjęto szereg dalszych ważnych działań:

- Usprawniono europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej. Państwom członkowskim i zainteresowanym stronom (parlamentom narodowym, partnerom społecznym, społeczeństwu obywatelskiemu) dano więcej możliwości dyskusji na wszystkich szczeblach. Więcej uwagi poświęcono wyzwaniom stojącym przed całą strefą euro, co wyraża się w specjalnym zaleceniu dla strefy euro oraz ściślejszym monitorowaniu efektów naczyń połączonych na jej obszarze. Aby wspierać reformy i inwestycje oraz uwzględniać w większym stopniu fazy cyklu koniunkturalnego w państwach członkowskich, stosowano mechanizm elastyczności w ramach paktu stabilności i wzrostu.
- Kwestie społeczne postawiono na równi z gospodarczymi, poświęcając im specjalne zalecenia oraz wprowadzając nowe wskaźniki w ramach europejskiego semestru. Komisja przedstawiła też konkretne wnioski ustawodawcze w sprawie ustanowienia europejskiego filara praw socjalnych, który ma nadawać kierunek odnowionemu procesowi konwergencji. Przed ustaleniem nowego programu dostosowań gospodarczych dla Grecji przeprowadzono specjalną ocenę skutków społecznych.
- Komisja zaproponowała, a Rada przyjęła zalecenie dla państw członkowskich strefy euro dotyczące powołania nowych organów doradczych – krajowych rad ds. produktywności, które mają służyć wiedzą fachową i wspierać proces reform na szczeblu krajowym. Komisja utworzyła też Służbę ds. Wspierania Reform Strukturalnych gromadzącą wiedzę ekspercką z całej Europy i zapewniającą wsparcie techniczne zainteresowanym państwom członkowskim.
- W ramach dokończenia budowy unii bankowej Komisja zaproponowała stopniowe wprowadzenie do 2025 r. europejskiego systemu gwarantowania depozytów. Umożliwi on wszystkim deponentom w całej strefie euro korzystanie z ochrony na takim samym poziomie, również w sytuacji dużych wstrząsów lokalnych. Komisja przedstawiła też

kompleksowy pakiet wniosków ustawodawczych w celu dalszego ograniczenia ryzyka i zwiększenia odporności instytucji finansowych UE, a zwłaszcza sektora bankowego.

- W ramach prac nad unią fiskalną Komisja i Rada zajęły się uproszczeniem obowiązujących przepisów. Zbadały na przykład zmiany tzw. wartości odniesienia wydatków publicznych, którą rządy mogą łatwiej kontrolować, a więc lepiej odzwierciedla ona ich intencje. Komisja wzywa też do zwrócenia większej uwagi na priorytety strefy euro na początku każdego europejskiego semestru oraz do obrania bardziej pozytywnego kursu polityki budżetowej w skali całej strefy euro. Nowo powołana Europejska Rada Budżetowa pomagać będzie w ocenie wdrażania reguł fiskalnych UE.
- Inicjatywy, które podjęto w ramach wzmacniania jednolitego rynku oraz jako element szerszego planu inwestycyjnego dla Europy, przyczyniły się do rozszerzenia i ułatwienia dostępu do finansowania dla europejskich przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa te będą mogły teraz korzystać z większego dostępu do rynków kapitałowych – dzięki „unii rynków kapitałowych” – podczas gdy do tej pory polegały głównie na finansowaniu bankowym.
- Dążąc do wzmocnienia istniejących instytucji, Komisja zaproponowała wzmocnienie zewnętrznej reprezentacji strefy euro w międzynarodowych organizacjach finansowych, takich jak MFW, co będzie realizowane stopniowo do 2025 r. Dalsze działania prowadzące do ustanowienia jednolitej reprezentacji mają się dopiero rozpocząć. Komisja wspiera też dążenia Eurogrupy do zapewnienia większej przejrzystości jej dokumentów i procedur.